

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova
Colegiul de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală”

"Aprob"

Directorul Colegiului de Arte Plastice

„A. Plămădeală”

Lilia Răcilă Răcilă Lilia

11.04.2021
Lilia Răcilă 2021

Programa
Pentru examenul de calificare
Nivelul 4

Specialitatea: 21320 Pictură

Calificarea: 265109 Pictor

Programa a fost elaborată în baza următoarelor documente:

- Profilul ocupațional;
- Standardul ocupațional;
- Standardul de calitate;
- Curriculumul specialității.

Autori:

1. Bădrăgan Sergiu, profesor discipline de profil, grad didactic superior
2. Hamurari Nina, profesor discipline de profil, grad didactic întâi
3. Fisticanu Veaceslav, profesor discipline de profil, grad didactic doi

Aprobată de:

Consiliul artistic al Colegiului de Arte Plastice „Al. Plămădeală”

Director

Lilia Răcilă

Răcilă Lilia

2021

2021

Recenzenți:

1. Dragneva Lilia, grad didactic doi, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”.
2. Rusu-Paiu Elena, profesor discipline de profil, grad didactic doi, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”.

Adresa Programei în Internet: www.colegiuarte.md

Adresa Programei în Internet:**Competențele profesionale specifice:**

CPS1. Aplicarea diversității schemelor în compoziție.

CPS2. Organizarea compoziției figurative tematice.

CPS3. Realizarea unui desen a figurii umane îmbrăcate în mediu ambiant, folosind mijloacele și principiile de expresie plastică.

CPS4. Identificarea legităților de organizare a unui diptic, triptic în tehnicile mixte de pictură.

CPS5. Realizarea naturii statice prin intermediul diferitor tehnici de pictură în ulei.

Obiectivele de evaluare**1. Aplicarea diversității schemelor în compoziție.**

Unități de competență	Obiective de evaluare	
	Candidatul va demonstra că posedă următoarele cunoștințe:	Candidatul va demonstra că posedă următoarele abilități:
UC1.1. Principii de organizare a compoziției.	C1.1. Tipuri de ritm. C 1.2. Echilibrul în compoziție. C 1.3. Simetria și asimetria în compoziție.	A 1.1. Identificarea expresivității ritmului în compoziție. A 1.2. Aplicarea principiului echilibrului în compoziție. A 1.3. Utilizarea simetriei și asimetriei în compoziție.
UC 1.2. Modalități de organizare a compoziției.	C 1.2.1. Compoziție deschisă / închisă. C 1.2.2. Compoziție statică / dinamică. C 1.2.3. Centrul compozițional	A1.2.1. Caracterizarea compoziției deschise / închise. A 1.2.2. Descrierea compoziției statice / dinamice. A1.2.3. Găsirea centrului de interes în compoziție.
UC 1.3. Diversitatea schemelor în compoziție.	C 1.3.1. Scheme compoziționale. C 1.3.2. Integritatea în compoziția plastică. C 1.3.3. Modalități de organizare a compoziției în baza schemelor compoziționale.	A1.3. 1. Identificarea schemelor compoziționale. A 1.3.2. Obținerea Integrității în compoziția plastică. A1.3.3. Implementarea diferitor scheme compoziționale și modalități de organizare a compoziției.

Atitudini specifice predominante de care trebuie să dea dovadă candidatul :

1.1. Abordarea creativă a principiilor compoziționale de organizare a unui spațiu plastic.

1.2. Atenție și concentrare în procesul realizării a sarcinilor de lucru.

1.3. Elemente de creativitate în executarea sarcinilor de lucru.

Obiectivele de evaluare

2. Organizarea compoziției figurative tematice.

Unități de competență	Obiective de evaluare	
	Candidatul va demonstra că posedă următoarele cunoștințe:	Candidatul va demonstra că posedă următoarele abilități:
UC 2.1. Expresivitatea și armonia culorilor în compoziția figurativă.	C 2.1.1. Culoarea – mijloc de expresie plastică. C 2.1.2. Armonia culorilor în compoziția figurativă. C 2.1.3. Centrul de interes.	A 2.1.1. Analizarea culorii ca mijloc de expresie plastică. A 2.1.2. Respectarea principiilor de armonizare a culorilor în compoziția figurativă. A 2.1.3. Argumentarea evidențierii centrului de interes în compoziția figurativă.
UC 2.2. Analizarea elementelor morfologice ale corpului uman la reprezentarea lui.	C 2.2.1. Elementele morfologice ale corpului: repere, puncte metrice, proporții. C 2.2.2. Construcția corpului cu ajutorul schemei proporționale. C 2.2.3. Modificările proporționale în timpul creșterii.	A 2.2.1. Identificarea elementelor morfologice ale corpului: repere, puncte metrice, proporții. A 2.2.2. Aplicarea schemelor proporționale la construirea corpului uman. A 2.2.3. Respectarea modificărilor proporționale în timpul creșterii la realizarea desenului figurii umane.
UC 2.3. Realizarea studiilor în diferite stiluri în baza figurii umane nude în tehnici mixte de pictură.	C 2.3.1. Raporturi cromatice la realizarea unei picturi în tehnici mixte. C 2.3.2. Mijloace plastice în redarea detaliilor figurii umane. C 2.3.3. Dominanta cromatică.	A 2.3.1. Aplicarea raporturilor cromatice la realizarea unei picturi în tehnici mixte. A 2.3.2. Stabilirea mijloacelor plastice în redarea detaliilor figurii umane. A 2.3.3. Respectarea principiului de dominantă cromatică în pictură.

Atitudini specifice predominante de care trebuie să dea dovadă candidatul :

2.1. Corectitudine și coerență în realizarea compoziției figurative.

2.2. Utilizarea terminologiei specifice domeniului.

2.3. Selectarea materialelor, instrumentelor de lucru pentru pictură.

Obiectivele de evaluare

3. Realizarea unui desen al figurii umane îmbrăcate în mediu ambiant, folosind mijloacele și principiile de expresie plastică.

Unități de competență	Obiective de evaluare	
	Candidatul va demonstra că posedă următoarele cunoștințe:	Candidatul va demonstra că posedă următoarele abilități:
UC 3.1 Realizarea unui desen al figurii umane îmbrăcate în mediu ambiant.	<p>C 3.1.1. Principii de amplasare compozițională în format al figurii umane îmbrăcate în mediu ambiant.</p> <p>C 3.1.2. Analiza și modelarea valorică a formei figurii umane îmbrăcate în spațiu prin intermediul clarobscurului.</p> <p>C 3.1.3. Aplicarea tonalității la modelarea figurii umane îmbrăcate în mediu ambiant.</p>	<p>A 3.1.1. Aplicarea principiilor de organizare a spațiului plastic la desenarea figurii umane.</p> <p>A 3.2.2. Realizarea unui desen a figurii umane îmbrăcate în mediu ambiant, folosind mijloacele și principiile grafice.</p> <p>A 3.2.3. Respectarea raporturilor valorice la realizarea figurii umane în mediu ambiant.</p>
UC 3.2 Modalități de redare a corpului uman prin mijloace specifice desenului.	<p>C 3.2.1. Legități de reprezentare a omului în baza proporțiilor clasice.</p> <p>C 3.2.2. Perspectiva liniară și spațială în reprezentarea omului și a spațiului ambiant.</p> <p>C 3.2.3. Rolul elementelor de limbaj plastic în redarea corpului uman.</p>	<p>A 3.2.1. Analiza proporțiilor la desenarea figurii umane.</p> <p>A 3.2.2. Aplicarea perspectivei liniare și spațiale în reprezentarea omului și a spațiului ambiant.</p> <p>A 3.2.3. Armonizarea elementelor de limbaj plastic la redarea corpului uman.</p>
UC 3.3 Utilizarea materialelor moi la reprezentarea plastică a figurii umane îmbrăcate.	<p>C 3.3.1. Tehnica desenului cu sous la reprezentarea corpului uman.</p> <p>C3.3.2. Tehnica desenului cu cărbune la reprezentarea figurii umane.</p> <p>C 3.3.3. Modalități de utilizare a materialelor moi la reprezentarea figurii umane.</p>	<p>A 3.3.1 Analizarea tehnicii desenului cu sous la reprezentarea corpului uman.</p> <p>A 3.3.2. Utilizarea tehnicii desenului cu cărbune în redarea omului.</p> <p>A 3.3.3 Obținerea expresivității grafice a desenului prin intermediul utilizării diverselor materiale moi.</p>

Atitudini specifice predominante de care trebuie să dea dovadă candidatul :

- 3.1. Respectarea regulilor de lucru cu materiale moi.
- 3.2. Demonstrarea elementelor de creativitate în abordarea subiectului propus.
- 3.3. Curiozitate și interes pentru procesul utilizării materialelor moi la desenarea omului.

Obiectivele de evaluare

4. Identificarea legităților de organizare a unui diptic, triptic în tehnici mixte de pictură.

Unități de competență	Obiective de evaluare	
	Candidatul va demonstra că posedă următoarele cunoștințe:	Candidatul va demonstra că posedă următoarele abilități:
UC 4.1 Realizarea elaborărilor compoziționale acromatice și cromatice a unei picturi.	C 4.1.1. Legități de executare a elaborărilor compoziționale acromatice. C 4.1.2. Reguli de armonizare cromatică a studiilor. C 4.1.3. Textura și factura – mijloace plastice a tehnicii de pictură mixtă.	A 4.1.1 Aplicarea legităților de executare a elaborărilor compoziționale acromatice. A 4.1. Utilizarea regulilor de armonizare cromatică a studiilor. A 4.1.3 Valorificarea creativă a mijloacelor plastice și a tehnicilor de pictură mixtă.
UC 4.2 Dominanta cromatică la executarea unei picturi.	C 4.2.1. Etapele realizării unei picturi. C 4.2.2. Imprimatura. C 4.2.3. Armonizarea cromatică și modelarea formelor.	A 4.2.1 Stabilirea etapelor realizării unei picturi. A 4.2.2 Realizarea imprimaturii conform gamei cromatice stabilite. A 4.2.3 Respectarea principiilor de armonizare în pictură.
UC 4.3 Materiale și instrumente pentru pictura în ulei.	C 4.3.1.Tehnologia de pregătire a pânzei pentru pictura în ulei. C 4.3.2. Materiale și instrumente tradiționale pentru pictura în ulei. C 4.3.3. Materiale și instrumente netradiționale pentru pictura în ulei.	A 4.3.1 Respectarea procesului tehnologic în pregătirea unei pânze. A 4.3.2 Alegerea materialelor și instrumentelor tradiționale. A 4.3.3 Combinarea materialelor și instrumentelor tradiționale și netradiționale în pictură.

Atitudini specifice predominante de care trebuie să dea dovadă candidatul :

- 4.1. Abordarea creativă în realizarea unei picturi.
- 4.2. Respectarea etapelor tehnologice în realizarea unei picturi.
- 4.3. Conștientizarea necesității respectării procesului tehnologic în pictură.

Obiectivele de evaluare

5. Realizarea naturii statice prin intermediul diferitor tehnici de pictură în ulei.

Unități de competență	Obiective de evaluare	
	Candidatul va demonstra că posedă următoarele cunoștințe:	Candidatul va demonstra că posedă următoarele abilități:
UC 5.1. Identificarea tehnicilor picturii în ulei.	<p>C 5.1.1. Tehnici de pictură în ulei.</p> <p>C 5.1.2. Modalități de lucru în tehnica picturii academice.</p> <p>C 5.1.3. Modalități de lucru în tehnica <i>impasto</i>.</p>	<p>A 5.1.1 Distingerea tehnicilor de pictură în ulei.</p> <p>A 5.1.2 Respectarea etapelor de realizare a unei picturi academice.</p> <p>A 5.1.3 Aplicarea procedeelor de lucru în tehnica <i>impasto</i>.</p>
UC 5.2 Realizarea naturii statice autumnale.	<p>C 5.2.1. Etape de realizare a naturii statice.</p> <p>C 5.2.2. Perspectiva liniară și aeriană în realizarea unei picturi a naturii statice.</p> <p>C 5.2.3. Natura statică tematică.</p>	<p>A 5.2.1 Respectarea etapelor de realizare a unei naturi statice.</p> <p>A 5.2.2. Aplicarea perspectivei liniare și aeriene în realizarea unei picturi a naturii statice.</p> <p>A 5.2.3 Utilizarea diverselor tehnici de pictură în realizarea naturii statice tematice.</p>
UC 5.3 Tratatul picturală a imaginii la realizarea unui portret.	<p>C 5.3.1. Etapele de realizare a unui portret.</p> <p>C 5.3.2. Clarobscurul în realizarea unui portret în stil academic.</p> <p>C 5.3.3. Portretul- realizare creativă.</p>	<p>A 5.3.1. Analizarea etapelor de realizare a unui portret.</p> <p>A 5.3.2 Studierea modalităților de realizare a unui portret academic.</p> <p>A 5.3.3 Experimentarea creativă în abordarea subiectului.</p>

Atitudini specifice predominante de care trebuie să dea dovadă candidatul :

- 5.1. Cunoașterea și aprecierea propriilor puncte forte la realizarea unei picturi în tehnica *impasto*.
- 5.2. Demonstrarea creativității în procesul utilizării diverselor tehnici de pictură în realizarea naturii statice tematice.
- 5.3. Participare interesată la experimentarea creativă în abordarea subiectului.

Resursele didactice recomandate elevilor

Nr.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/ accesată/ procurată
1.	Bamemes G., Der nackte mensch, VEB Verlag der Kunst, Dresden, 1969	internet
2.	Bamemes G., Wirzeichnen den Menschen, Wessen Volkseigener Verlag, Dresden, 1989	internet
3.	Gordon L., DrawingtheHumanHead, BT Batsford Ltd, London, 1996	internet
4.	GordonL., The figure in action, BT Batsford Ltd, London, 1997	internet
5.	Prut C., Dicționar de arta Modernă și Contemporană, Editura Univers enciclopedic, București, 2002	internet
6.	Roco, M., Creativitate și inteligență emoțională, Editura Polirom, Iași, 2004	internet
7.	Roșca,A., Creativitatea generală și specifică, Editura Academiei R.S.R., București, 1981	internet
8.	Săndulescu-Verna C., Materiale și tehnica picturii, Timișoara, 2000	internet
9.	Șușală I., Băbulescu O., Dicționar de artă: termeni de atelier, București, Sigma, 1993	internet
10.	Аристид Д., Уроки классической живописи. Техники и приемы из художественной мастерской, изд. МИФ, Москва, 2017	internet
11.	Баммес.Г., Пластическая анатомия и визуальное выражение, изд. Дитон, Москва, 2011	internet
12.	Баммес.Г., Образ человека. Учебник и практическое руководство по пластической анатомии для художников, Изд. AUE-VerlagGmbH, 2011	internet

13.	Баммес. Г., Изображение человека. Основы рисунка с натуры, издательство Дитон, Москва, 2012	internet
14.	Клебер Г, Полный курс обнажённой натуры, издательство Внешсигма, Москва, 2000	internet
15.	Денисенко В., Ратиева О., Обучение техникам живописи. Теория и методика. Учебное пособие, изд. Планета музыки , Санкт-Петербург, 2014	internet
16.	Исаев А., Философия цвета: феномен цвета в мышлении и творчестве, изд. ФЛИНТА, Москва, 2016	internet
17.	Леланд Н., Цвет в изобразительном искусстве, изд. Попурри , Минск, 2017	internet
18.	Ли Н., Основы учебного академического рисунка, издательство Эксмо, Москва, 2017	internet
19.	Могилевцев В., Основы рисунка, издательство Артиндекс, Санкт-Петербург, 2007	internet
20.	Могилевцев В., наброски и учебный рисунок, издательство Артиндекс, Санкт-Петербург, 2011	internet
21.	Киплик Д., Техника живописи. Учебное пособие, изд. Планета музыки , Санкт-Петербург, 2019	internet
22.	Коваленко В., Основы монументально-декоративной живописи. Два цвета, изд. Волгоградский государственный архитектурно-строительный университет, 2012	internet
23.	Коробейников В., Академическая живопись: практикум, изд. КемГИК, 2002	internet
24.	Королёв А., Учебный рисунок. Методика преподавания, издательство Артиндекс, Санкт-Петербург, 2007	internet
25.	Кочергин Э., Категории композиции. Категории цвета, изд. Вита-Нова , Санкт-Петербург, 2017	internet

26.	Краморов С., Конструктивный Рисунок, издательство Академия, Омск, 2005	internet
27.	Кройц Г., Живопись маслом. Натюрморт, портрет, пейзаж, обнаженная натура и сюжетная композиция, изд. МИФ, Москва, 2018	internet
28.	Куриляк Р., Анатомический рисунок фигуры человека в контрапосте, издательство Ромул, Санкт-Петербург, 2003	internet
29.	Куриляк Р., Строение фигуры человека и её изображение, издательство Ромул, Санкт-Петербург, 2003	internet
30.	Свешников А., Алгоритмы композиционного мышления в станковой живописи, изд. ВГИК, Москва, 2012	internet
31.	Прокофьев Н., Живопись. Техника живописи и технология живописных материалов. Учебное пособие, изд. Владос , Москва, 2013	internet
32.	Эдвардс Б., Цвет, изд. Попурри , Минск, 2017	internet
33.	Фейнберг Л., Лессировка и техника классической живописи. Учебное пособие, изд. Планета музыки , Санкт-Петербург, 2019	internet